

De lange reis van een kledingknaapje

Eerder verschenen in Klaaikluten 2007/2:17-30

Jelle Miedema

Begin 2007 kreeg ik het verzoek om een vraag naar een ‘waarschijnlijk niet meer bestaande kleermakerij van een wed. R.J. Miedema in Wommels’ te beantwoorden. De vraag bleek afkomstig te zijn van iemand in Amerika en navolgende correspondentie leidde tot uitwisseling van uiteenlopende gegevens. Van die correspondentie volgt hier een kort verslag – in het Nederlands, zodat ook betrokkenen buiten Friesland het kunnen lezen.

Bovenvermeld verzoek, gedaan van de zijde van het archief van Littenseradiel bij monde van Hessel Fluitman, betrof een vraag van een mw. L. (Lieneke) van Kempen uit Hoewelaken, die op haar beurt optrad voor een nicht van haar: mrs. L. (Loesje) Verdouw-Chandler, die als Loesje Verdouw in 1956 op tienjarige leeftijd met haar ouders vanuit Amsterdam naar Amerika was geëmigreerd. Via Lieneke van Kempen kon ik rechtstreeks e-mailcontact opnemen met Loesje Verdouw en die schreef mij, in verbazend goed Nederlands voor iemand die op tienjarige leeftijd Nederland verliet, het volgende:

‘Ik heb een klerenhangertje dat heel oud is – nog van mijn ouders. Er staat op: Wed. R.J. Miedema – Kleermakerij – Wommels – Tel. 8. Ik wil dat weggeven aan de zoon van een vrouw die vroeger in mijn kerk koor zong. Zij heet Lois Miedema en ze zei altijd dat haar man’s familie Hollands was. Haar enige zoon Harry Miedema is een muziek professor op de University of Indianapolis – waar ik vroeger ook naar toe ging. Ik wil hem dat dingetje geven als gedenk aan zijn moeder’.

Het Miedema-kleerhangertje met telefoonnummer 8

Loesje Verdouw heet in Amerika ‘J. Loesje Chandler’, waarbij de J. staat voor Juliana, naar haar oma Juliana Wiebes. Ze is daar koördigente, muzikdocente en pianiste en wil het bewuste Miedema-klerenhangertje aan haar landgenoot de muziek-professor Harry Miedema geven. Echter, ze wilde dat niet doen zonder informatie over de herkomst en achtergrond van dat hangertje, waarop ik, als kleinzoon van vermelde wed. R.J. Miedema, haar kon inlichten over de betekenis van de tekst op het hangertje. Daarover volgt hier in verkorte versie een verslag, aangevuld met nadere informatie over het bewuste telefoonnummer 8.

Miedema – Wommels

Mijn voorouders zijn oorspronkelijk boeren afkomstig van de Hartwerder Mieden, vanwaar de toenaam. Miedema is een Friese familienaam, afgeleid van *miede* (i-e een tweeklank), het Friese woord voor laag gelegen grasland (vergelijk Eng.: *meadow*; oud-Eng. *mead*).

Wed. R.J. Miedema

Het gaat hier om Trijntje Leenderts Miedema-Runia (1873-1944), weduwe van Rients Jelles Miedema (1871-1928). Uit deze jaartallen valt direct al op te maken dat het bewuste hangertje van tussen 1928 en 1944 moet dateren. Daarover straks meer.

Mijn grootvader Rients Jelles, een boerenzoon van Wommels, zou aanvankelijk ook boer worden, maar astma maakte hem dat onmogelijk. Vervolgens, opgegroeid in Wommels in de bakkerij van zijn stiefvader Freerk Atzes van der Bos, besloot hij bakker te worden. In dat vak bekwaamde hij zich verder op een bakkersschool in Amsterdam, waar zijn oudere broer Jan theologie studeerde. De levens van beide broers liepen vervolgens ver uiteen, maar de band met Wommels bleef; Jan vestigde zich als predikant buiten Friesland, maar was getrouwd met Trijntje Jelles Hieminga uit Wommels; Rients, getrouwd met Trijntje Leenderts Runia uit Berlikum, vestigde zich aanvankelijk als bakker in Tzummarum, maar keerde terug naar Wommels om daar de manufacturenhandel van de schoonvader van zijn broer Jan over te nemen. In Tzummarum kregen Rients en Trijntje drie kinderen, Jelle in 1897, Yfke 1899, Leendert 1900 (volgt) en in Wommels kwamen er nog vier bij, Douwe 1903, Wiebrig 1906, Anne 1908 en Jan 1911.

De kleermakerij

Leendert Rientzes Miedema, mijn vader, geb. te Tzummarum in 1900 en overleden te Sneek in 1972, laatst wonend te Wommels, ging op 15-jarige leeftijd 'de deur uit' om elders het vak van kleermaker te leren. Hij werkte als kleermaker-in-opleiding in o.a. Gorinchem en Amsterdam, bezocht kort Londen en kreeg daarna, naar verluid, de mogelijkheid om als coupeur in Parijs te gaan werken. Echter, hij keerde in 1928 vanuit Amsterdam terug naar Wommels om daar als mr. kleermaker mee te helpen 'de zaak thuis' aan de Terp op te bouwen.

In Wommels was al eerder (ca. 1914) een naastliggend pand aangekocht en de bovenverdieping daarvan werd verbouwd tot atelier. De naam van de zaak, in 1918 'R.J. Miedema – Wommels Manufacturen – Modeartikelen', werd na 1928, het jaar van overlijden van R.J., 'Wed. R.J. Miedema, Textielhandel en Kleermakerij' en na 1944, het jaar van overlijden van Trijntje Miedema-Runia, 'Gebr. Miedema Wommels, Maatkleding – Textielhandel – Woninginrichting'; adres Terp 42. Ooit werkten op het atelier van deze dorpsonderneming vijftien man/vrouw personeel en bij opheffing van de zaak in 1966 nog drie. Maatkleding maakte plaats voor confectie en wat van de kleermakerij rest zijn herinneringen, foto's en... klerenhangers.

Terzijde: In zijn Gorinchemse tijd was Leendert Rzn. Miedema bevriend geraakt met de latere importeurs van Amerikaanse auto's in Nederland, de gebr. P. en C. van Mill, en die vriendschap bleef niet zonder gevolgen. Vanuit Gorinchem werd rond 1930 aan 'de zaak thuis' de eerste auto geleverd, wat de bijgaande foto met Trijntje Miedema-Runia ofwel 'beppe Nynke' heeft opgeleverd.

Wed. R.J. Miedema in 'de blauwe Ford'

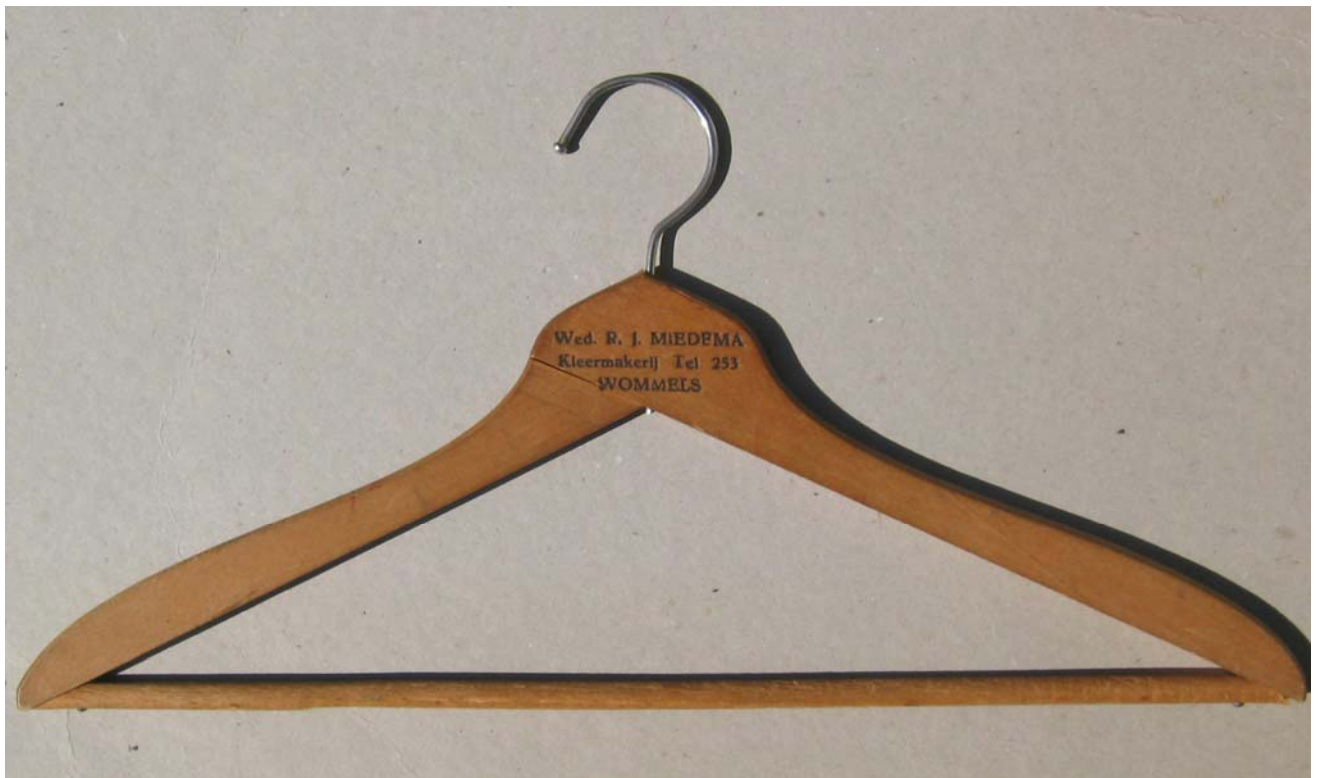
Tot zover mijn antwoord aan Loesje Chandler. Daar bleef het niet bij, want we waren beiden toch ook wel benieuwd hoe dat kledingknaapje in Amsterdam terecht was gekomen. En ook dat telefoonnummer 8 riep vragen op: Van wanneer dateert dat nummer? Hoe oud is dat hangertje nu eigenlijk? Helaas, de link met Amsterdam bleef onopgehelderd. Weliswaar heeft mijn vader van 1924 tot 1928 in Amsterdam gewoond, maar het hangertje dateert van ná 1928. Het zal nadien wel via-via bij de ouders van Loesje Verdouw terecht zijn gekomen, maar daarover valt verder niets te melden. Met het bewuste telefoonnummer ligt dat anders.

Tel. 8

Zelf in bezit van zowel een hangertje met telefoonnummer 8 als een hangertje met als opschrift 'Wed. R.J. Miedema Kleermakerij Tel. 253', was het nu mijn beurt om Hessel Fluitman te benaderen met een vraag: Kun jij (we kennen elkaar al langer) ook nagaan, of laten nagaan, wanneer tussen 1928 en 1944 (de periode dat mijn grootmoeder weduwe was) Wommels nieuwe telefoonnummers kreeg? Hessel legde die vraag voor aan een medewerker van het ACTW telefoniemuseum, welke medewerker hem verwees naar het Museum voor Communicatie te Den Haag, het voormalige PTT museum. En vandaar kwam het volgende antwoord:

'Al is er vanaf 1911 regulier telefoonverkeer vanuit Wommels mogelijk, toch laat de abonnee met telefoonnummer 8 tot 1921 op zich wachten. In dat jaar is er een eerste vermelding van: Miedema, R.J., Dames- en heerenkleding, Manufact. Hij behoudt dit telefoonnummer 8 tot 18 januari 1939, dan wordt er een automatische telefooncentrale (Siemens F) in gebruik genomen en worden alle abonneenummers driecijferig. In 1938 is het hoogste telefoonnummer 32 – de centrale kan dus nog flink groeien! Miedema krijgt het telefoonnummer 235 [in een direct volgende mail gecorrigeerd in 253], dat hij in 1965 in ieder geval nog steeds in gebruik heeft, al is de naam dan gewijzigd in Gebr. Miedema o.i.d.'

Kortom, het hangertje met telefoonnummer 8 dateert van tussen 1928 (jaar van overlijden van mijn grootvader) en 1939; nog net niet antiek, maar wel hard op weg dat te worden.

Tel. 8 werd in 1939 Tel. 253

Miedema - Indianapolis

Wie is Harry Miedema en waar komen zijn (voor)ouders vandaan? Het laatste is nog niet duidelijk; het eerste wel. Via Google vond ik hem op een website, waaruit hier enkele gegevens:

Harry Miedema is vanaf 1985 verbonden aan de University of Indianapolis, waar hij tegenwoordig ‘Saxophone, Sax Quartet, Jazz Band, Jazz Arranging, Jazz History, Jazz Pedagogy’, etc. doceert. Ook is hij, behalve leider van een sextet, als ‘first call saxophonist’ verbonden aan het Indianapolis Symphony Orchestra. Voordat hij in 1985 voltijds voor de University of Indianapolis ging werken, was hij beroepssaxofonist en muziek-directeur van de O’JAYS, in welk verband worden vermeld de Beach Boys, de NBC Today Show en de Oprah Winfrey Show. Daarvoor tourneerde hij met diverse groepen, o.a met de Jackson Five, de Temptations en de Supremes. Hij schreef diverse studies over Jazz, had een eigen radioprogramma How Jazz Works, ontving met de O’JAYS een gouden plaat in 1991 en een platina plaat in 1995.

Eind juni schreef Loesje Chandler over de overdracht van het hangertje: ‘Ik wil het nu bijna niet meer loslaten. Ik denk dat ik het maar gauw moet doen’. Volgens plan zal dat gebeuren ná de zomervakantie, op een daarvoor geschikt moment. Het wachten is op nadere berichten uit Indianapolis.